

BREDASCHÉ

STAAT-, LETTERKUNDIG-

NIEUWS.

Zondag

COURANT.

EN WETENSCHAPPELIJK

BLAD.

19 Juli.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 15den Julij.

De kamer der pairs heeft gisteren het budget van ontvangsten na een korte discussie aangenomen; heden zijn de beide kamers buitengewoon bijeen geroepen, waarschijnlijk voor de sluiting der zitting.

— De zoon van den maarschalk Bourmont heeft een brief aan den *National* gezonden, waarin hij aankondigt eene geregelde webfolging tegen dit blad te zullen instellen, omdat hetzelfde gescreven heeft, dat aan zijn vader de oorzaak van den ramp van Waterloo te wijten was.

— De *National* over het onderhoud sprekende dat Cabrera bij den minister van binnenlandsche zaken gehad heeft, verzekert dat dezelfde komst te vree bekend was, en een groot getal personen, waaronder dames, zich in het kabinet van den minister verzameld had, te midden van welk gezelschap Cabrera meer dan twee uren verbleef.

— De openbare aandacht wordt tegenwoordig, bij gemis van andere onderwerpen van belangstelling, bijzonder bezig gehouden door een proces voor de regbank van Brives aanhangig, tegen zekere madame *Kaffage*, die beschuldigd wordt van haren man vergiftigd te hebben, en van een gepleegden diefstal van diamanten, bij eene haar vriendin. De beklaagde wordt gerekend als eene vrouw van veel verstand, ontwikkeling, en bijzondere schoonheid; zelve heeft zij voor de regbank ter harer verdediging het woord gevoerd. Eene poging door haar aangevoerd om de behandeling van de beschuldiging van vergiftiging voor die betrekkelijk den diefstal te doen plaats hebben, heeft echter de door haar gewenschte uitkomst niet gehad, aangezien de regbank bij een uitvoerig vonnis het gevraagde uitsel verworpen, en beslist heeft dat het geding zal worden voortgezet.

— Het voorgaamen feestmaal van 3,000 leden der nationale garde van Parijs, hetwelk op den 14den juli, den verjaardag van de verovering der Bastille, te Saint-Mandé, nabij de voorstad St. Antoine moest gehouden worden, is ten gevolge van de tusschenkomst der regering, die eene dergelijke bijeenkomst van meer dan 1,000 personen had doen verbieden, en ten gevolge van een onderhoud met den minister van binnenlandsche zaken, waarin deze de feestgenissarissen onder de oogen bragt, dat een dergelijk feest, in deze maand en op de gezegde plaats, ligt aanleiding tot opschudding kon geven, bij voorraad tot in de maand augustus uitgesteld.

— Men heeft hier thans een kolossalen prachtige lijkwagen vervaardigd, waarmede het stoffelijke overschot der in Juli 1830 gesneuvelde burgers, denkelijk ter gelegenheid der afdankende Julijdagen, naar de grafkelders onder de kolom ter gedachtenis der omwenteling, zal worden overgebracht.

— Volgens een bericht uit Toulon van den 9den Julij, lag het smaldeel van den admiraal Rosamel, ofschoon met den grootsten spoed zeilvaardig gemaakt, daar toen nog ter reede. Mer schijnt in Frankrijk gunstige tijdingen uit Tunis en Tanger ontvangen te hebben, die het afzenden dezer schepen naar de Barbarische kust minder noodzakelijk maken. Uit Toulon is eene stoepschip aan het fregat en de korvet achterna gezonden, die *Napoleons* geboorte van St. Helena gaan afhalen.

— De berichten uit Spanje vermelden dat de verjaardag van 7 Julij 1822 zoo te Madrid als te Barcelona met vretigdeblijken en illuminaties gevierd is geworden, zonder dat de rust gestoord is. Ook de inneming van Berge was te Barcelona, waar de feesten vereere van de beide koninginnen steeds voortgaan, met geestdrift gevierd. Men beschouwt Katalonte en Arragon thans voor geheel bevredigd, dewijl er geen gewapende Karlisten meer gevonden worden. Behalve eenige zwakke banden in de richting van Girona en Taragona. Uit Saragossa wordt geschreven, dat de karlistische

chef, *Beco* zich met een honderdtal Karlisten in Katalonte onderworpen had, en dat *Palacios* zich in het kasteel van Pampelona opgesloten bevond.

— Ter harze van heden (15 Julij) waren genoteerd: 3 pCt. 108.60; 5 pCt. 46; Nap. r. 105.40; Spanje 28 1/2; Rom. L. 105 1/2.

Van den 16den. — De beide kamers zijn gisteren bij koninklijke ordonnantie werkelijk gesloten geworden.

— De koning, die men zeide dat eenigzins ongesteld was, is heden op de Tuilerien gekomen, en heeft in den raad van ministers voorgezeten.

— De maarschalk Bourmont is den 12den te Bordeaux aangekomen. Zijn zoon droeg nog een band om het hoofd van den steenworp die hem te Marseille in het rijtuig zijns vaders getroffen had.

De jongste tijdingen uit Algiers houden niets bijzonders; zij spreken alleen van moedeloosheid onder de Arabieren, ten gevolge der geleden verliezen en vernieling van hunnen oogst en eigendommen.

Ook de tijdingen uit Madrid tot den 9den behelzen niets van belang.

— Men houdt zich op dit oogenblik bezig met de uitdieping der Seine, op de hoogte van de Ropt. Neuf, bij welke gelegenheid onderscheidene oude gedenkpenningen en andere zeldzaamheden zijn gevonden: onder anderen, het groot zilveren zegel van *Anna van Lotharingen*, verschillende medailles die bij den onlangs gepleegden diefstal in de Koninklijke bibliotheek zijn vermist geraakt, alsook eene groote hoeveelheid breukjes, zoo als Rosignols, Monseigneur, enz. Men hoopt ook vele voorwerpen te zullen terug vinden, die bij de plundering van het aartsbisdommelijk paleis in 1831 in de rivier zijn geworpen.

Ter harze van heden (16 Julij) waren genoteerd: 3 pCt. 118.70; 5 pCt. 46; Nap. r. 105.70; Sp. Arden 28 1/2; Rom. L. 105 1/2.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 15den Julij.

De *Westfaalsche Merkur* bevestigt een bericht van den 18den Julij, houdende dat Z. M. de koning van Pruisen, uit aanmerking van den tegenwoordigen gezondheidstoestand des aartsbischofs van Keulen, aan denzelven de gevraagde toestemming heeft verleend, om zijn verblijf van Darsfeld naar Munster over te brengen. Hetzelfde blad berigt, dat de koning bij een kabinetsbevel van 23 Julij den aanleg bevelen heeft van eenen straatweg van Munster naar de hollandsche grenzen, over Barmstert, Ochtrop en Glanbrücken.

Het *Journal de St. Petersburg* van 6 Julij bevat een artikel over den graanhandel in Moskau, waarin onder anderen het volgende wordt gezegd: dat de graanvoorraad voldoende is voor de openbare behoeften, en dat de graanprijs in Rusland, waarschijnlijk binnen korten tijd zal dalen. De door vreemde dagbladen verhaalde uitheemsehe wegen den vrijen invoer van graan in de Russische Oostzeehavens, was, volgens berichten uit St. Petersburg, aldaar nog niet afgekondigd geworden.

— Berigten van de Italiaansche grenzen van 2 Julij houden het volgende in: » Brieven uit Rome spreken somtijds den toestand van den Paus op eenen toon, die, ofschoon er vrees is het oogenblik geens bepaald zieke voorhanden is, bij den dood van Z. H. toch eenige bezorgdheid moet inboezemen. Terstond na Z. H. sterven is Z. H. door koorts en angst op zeden zijn zijne krachten zoo zeer afgenomen, dat de geneesheeren hem alle vermoedende werkzaamheden en verscheiden kerkelijke verrigtingen verboden hebben. Het leedwezen van de Romeinse is bij de laatste proef van zijn niet verschenen en ook de invijding van de St. Paulus, welke met groote plegtigheid op den 20sten Junij moet plaats hebben, is voor een onbepaalden tijd uitgesteld. » Uit Napes verneemt men, dat het geschil wegen de monopolie reeds vereffend zou zijn, ware het niet, dat hijtodenat

BREDA, den 18den Juli

— Vervolgens is medelidig verwekt van een koninklijk besluit, ten gevolge waarvan door Z. H. de minister van binnenlandsche zaken aan den heer **Möller** en zijne medebelangehebbenden te kennen gegeven werd, dat alvorens de door hen gevraagde concessie op het aanleggen enner stoombootdienst op de binnenlandsche kanalen verleend werd, de ondernemers de bewijzen moesten geven, dat hun scheepvaartstelsel voor de binnenwateren en kanalen on-

schadelijk is, en den minister in tijds met den tijd en de plaats der proeven bekend maken, opdat de plaatselijke autoriteiten en andere belanghebbenden in tijds daarvan onderricht zouden kunnen worden. Ter voldoening aan dit voorschrift hebben de commissarissen der associatie den minister berigt, dat zij den 5den Augustus aanstaande hun vaartung den afstand van Amsterdam naar Goudsluis bij Alphen over Onderkerk zouden doen afleggen. Ten gevolge daarvan heeft de minister den hoofd-ingenieur van den waterstaat te 's Hage gedesigneerd om de administratie bij de proefneming te vertegenwoordigen; en voorts de provinciale Staten uitgenoodigd, eenige kunnst-leden te benoemen, om den hoofd-ingenieur te adseren en met hem de commissie uit te maken die aan Z. Exc. verslag zal doen.

De Landschapscourant vermeldt, dat door de regering hier stad besloten is, om in den loop van dezen zomer ook den vestwal van de Mare- tot de Rhijnburger-poort en een gedeelte van den wal van de Koe- tot de Witte-poort op eene smaakvolle wijs te doen beplanten en alzo tot eene aangename wandeling in te rigten. Later, in het najaar, zyn begonnen worden om de vest van de Rhijnburger-poort naar de Morschpoort met gelijk doel te slechten.

Het nieuwe kanaal hetwelk van de Haarlemmermeer, langs Warmont, Oegstgeest en Rhijnburg naar de Katwijksche uitwatering gegraven wordt zal waarschijnlijk nog dit jaar gereed zijn. Van voorbij Rhijnburg, waar het oude kanaal der uitwatering regstreeks tot aan zee loopt, is het nieuwe kanaal bijna geheel uitgegraven en stroomt reeds een breed water.

— Uit Groningen schrijft men, dat aldaar op den 22sten dezer, het vijftigjarig bestaan van het instituut voor Doofstommen zal worden gevierd. Des voormiddags zal er eene openbare les in de schoolzalen worden gehouden, later door den voorzitter der hoofddirectie Mr. H. O. Reijth, in de nieuwe kerk eene feestrede worden uitgesproken, en in den namiddag aan alle tegenwoordige, en aan zoo vele voormalige kweekelingen, als eenigzins zullen kunnen worden gebaat, een eenvoudige maaltijd worden gegeven, waaraan de hoofd-directeuren en directies zullen deel nemen, en tot welken de onderwijzers, de godsdienstleeraren en geneeskundigen zijn genoodigd, terwijl bij deze gelegenheid de gewone premien, ontslagakten en afscheidsgeschenken aan de kweekelingen, zullen worden uitgereikt. De avond zal verder in de kosthuizen door al de tegenwoordige en voormalige kweekelingen, onder zoodanige spelen en vreugdebetooningen, als meest voor hen geschikt zijn, worden doorgebracht.

— In onderscheidene dagbladen is melding gemaakt van twee stoombooten der keulse maatschappij: *Princes Marianne* en *de Stad Mannheim*, welke te Andernach, op helder lichten dag, tegen elkander zijn aangevaren, met dat gevolg, dat eerstgenoemde boot zot zijn gezonken. Nadere ingewonnen berigten desangående, verzekeren stellig dat de beide booten wel met geweld tegen elkander zijn aangevaren, maar daardoor geene belangrijke schade is veroorzaakt, zoo zelfs dat een van beide dadelijk en de andere, na eenig oponthoud, derzelver reis hebben kunnen voortzetten.

— Men verneemt, dat onze beroemde landschapsschilder *Scheffhout*, en de bekwame paardenschilder *Moerenhout*, die de onlangs gehouden vakenijst hebben bijgewoond, voornemens zijn, aan dit belangwekkend onderwerp een schilderstuk te wijden.

— Men verneemt, dat de heer C. J. F. Olifiers, zoon en leerling van den kunsthaarwerker van dien naam te Gorcum, zich thans te Londen bevindt en door de Koningin van Engeland belast is met het vervaardigen van H. M. portret in haar.

— In de den 15den dezer door de Nederlandsche Handelsmaatschappij te Amsterdam gehouden veiling van 12,000 blokken Banca-Tin, is alles verkocht, 4 1/2 % tot 4 3/4 % de 50 Ned. ponden, als 1/2 % tot 1 1/2 % de 25 Ned. ponden, 36 kavelingen tot 1/2 % tot 1 1/2 % de 10 Ned. ponden, 36 kavelingen tot 1/2 % tot 1 1/2 % de 5 Ned. ponden. Nog werden 630 blokken geveild en verkocht tot 1/2 % tot 1 1/2 % de 10 Ned. ponden. Onder conditie, dat de levering zal plaats hebben uit de eerst te arriveren partijen, binnen een maand tijds.

De Belgische berigten houden geen bijzonder nieuws, Koning *Leopold* is van zijn buitengoed Andenne op Laeken teruggekeerd. Een der brusselse bladen, *l'Emancipation*, had ten onrechte gemeld, dat hij incognito naar Wiestbaden was gereisd. — Sommige belgische bladen maken met zekeren ophef gewag van groote ontwerpen des nieuwen ministers van binnenlandsche zaken, de heer *Lebas*, om aan den handel en het fabriekwezen in België meerder leven te verschaffen. Deze ontwerpen zouden bestaan in de oprigting eener bank, met een kapitaal van 300 millioen franken, met welke instelling de zoogenamde belgische bank zou worden zamengesmolten; en in de vestiging eener handelsmaatschappij, die veel mogelijk op den leest der nederlandsche geschiedt. Al verder leeren deze bladen, dat de belgische ministers de geregelde stoomvaart op Amerika met kracht willen aanmoedigen, en ook het mogelijk zullen doen om te beletten dat bij den aanstaanden verkoop der fabriekinrigtingen te Seraing, deze vernietigd worden.

— Vervolg van het jaarlijksch verslag aan de provinciale Staten van dit gewest medegedeeld:

— *Middelen van vervoer.* Sedert dat de eindschikking met België tot stand is genomen, en de handelsbetrekkingen van Nederland met België meer levendig werden, zijn eene menigte concessien verleend geworden, zoo voor postwagendiensten tusschen de hollandsche steden en Antwerpen, loopende over Breda, als voor postwagens en vrachtkarren tusschen gemeenten dezer provincie en gemeenten in België. Het gerijf voor het reizend publiek, werd daardoor veel bevorderd.

De dienst der beide stoomboot-ondernemingen tusschen 's Hertogenbosch en Rotterdam, en tusschen eerstgemelde stad en Gorinchem, werden ineengesmolten, en sedert waart tusschen 's Hertogenbosch en Rotterdam, dagelijks, in plaats van zes maal in de week, een stoomboot.

Voor het aanleggen eener stoombootdienst tusschen Heusden en Rotterdam, werd nu onlangs concessie verleend.

— *Landbouw.* Uit het verslag der provinciale commissie voor den landbouw is gebleken, dat de oogst over het jaar 1839 over het algemeen gunstig is uitgevallen.

De meekrapteelt neemt in deze provincie al; er werd in 1839, een vijfde minder gereed dan in het vorig jaar, en toen reeds was dit aanmerkelijk minder dan bevoorens.

De buitengewone menigte rupsenpoppen, waarmede de houtgewassen bezet waren, deed bedacht zijn, op het uitvaardigen eener ernstige aanschrijving, tot het stipt uitvoeren der hieromtrent bestaande verordeningen, waaromtrent men in de laatst verloopen jaren minder zorgzaam was geweest; die aanschrijving had wel eenig goed gevolg, doch niet in al de gemeenten ging men met gepaste strengheid te werk, en hier en daar leverde het bladerloos geboomte, in het goed seizoen een treurig gezicht op.

De besturen der Maas-dorpen in de kantons Breda en Grave, welker gemeenten van tijd tot tijd door de meikevers bezocht worden, die vele schade aan de houtgewassen te weeg brengen, zijn gemagtigd geworden, om jaarlijks eene zekere som voor het weren en verdelgen van dat schadelijk insect, in de gemeenten-begrootingen uit te trekken, en om, ten aanzien van de wijze hoe de verzameling en verdelging der meikevers zal geschieden, plaatselijke reglementaire verordeningen vast te stellen.

— *Veeveelt en veeziekten.* De paardenfokkerij blijft aanwinnen, zijnde er gedurende het jaar 1839, volgens de deklijsten, door de hengstenhouders in dit gewest aangehouden en ingeleverd, 3,743 merrien gedekt geworden, welk getal dat van het jaar 1838 met 2076 te boven gaat.

Van de door 's rijks hengsten ten jare 1838 gedane dekkingen, zijn 180 veulens voortgekomen.

Het is vooral in het arrondissement Breda, dat men veel prijs stelt op de Borculosche hengsten; de afstammelingen van die hengsten worden zeer gezocht, en eenigen derzelven mogten bij verkoop f 400 opbrengen.

De handel in paarden was gedurende het geheele jaar zeer levendig; de fransche kooplieden kochten de voor de remonte van zware ruitery geschikte 4 en 5 jarige paarden op, en betaalden dezelve met f 200 tot f 300; zelfs 3 jarige paarden werden voor f 180 tot f 200 aangekocht.

Het rundvee werd tot hooge prijzen verkocht; daartoe droeg vooral bij het opkopen en vervoer van vee naar Zuid-Holland; terwijl de hooge prijs der boter mede daarop invloed uitoefende.

De schapeveelt bleef verminderen; de varkensteelt ging voorspoedig en gaf vrij goede rekening.

Over het algemeen bleef de staat der gezondheid van het vee gunstig; de longziekte bleef hier en daar in geringe mate voortduren, en de tongblaas, welke vroeger een noemenswaardige standte te weeg bracht, ophield zich in een veertigtal gemeenten.

— *Nationale militie en schutterijen.* Het aan deze provincie opgelegd contingent voor de ligting der Nationale militia, over het in loopende jaar, heeft bedragen 1,092 manschappen, benevens 78 welke door het departement van oorlog, als bij de korpsen ontbrekende, zijn opgegeven, en 8 die, ter aanvulling van de, krachtens artikel 21 der wet ontslagen miliciens, zijn moeten geleverd worden, dus te zamen 1,178 man.

Tot aanvulling van dat contingent hebben een getal van 3,784 ingeschrevenen, (zijnde 462 meer dan in 1839), deel aan de loting genomen.

In mindering van het contingent zijn, tot dus verre, aan de verschillende korpsen afgeleverd 1,162 manschappen, en wel: 10 naatigen, 136 plaatsvervangers, 65 nommervervissels, en 951 lotelingen.

Alle de kantons hebben in dezen jare niet alleen het aan dezelve opgelegd contingent kunnen voortmeren, maar zelfs bevonden zich, in de meeste kantons, nog een niet onaanzienlijk getal van de dienst vrijgeblevene lotelingen.

